# DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

29. april 1999 *

I sag C-342/96,

**Kongeriget Spanien** ved statens advokat Paloma Plaza García, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg på Spaniens Ambassade, 4-6, boulevard E. Servais,

sagsøger,

mod

**Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber** ved Paul F. Nemitz og Fernando Castillo de la Torre, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøgt,

* Processprog: spansk.

angående en påstand om, at Kommissionens beslutning 97/21/EKSF, EF af 30. juli 1996 om statsstøtte til Compañía Española de Tubos por Extrusión SA i Llodio (Álava) (EFT 1997 L 8, s. 14) annulleres i medfør af EF-traktatens artikel 173,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af formanden for Anden Afdeling, G. Hirsch (refererende dommer), som fungerende formand for Sjette Afdeling, og dommerne G. F. Mancini og H. Ragnemalm,

generaladvokat: A. La Pergola
justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at der er afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 14. maj 1998 af den spanske regering ved statens advokat Nuria Díaz Abad, som befuldmægtiget, og af Kommissionen ved Paul F. Nemitz og Juan Guerra Fernández, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. juli 1998,

afsagt følgende

## Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 16. oktober 1996 har Kongeriget Spanien i medfør af EF-traktatens artikel 173, stk. 1, anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutning 97/21/EKSF, EF af 30. juli 1996 om statsstøtte til Compañía Española de Tubos por Extrusión SA i Llodio (Álava) (EFT 1997 L 8, s. 14, herefter »den anfægtede beslutning«).

2 La Compañía Española de Tubos por Extrusión SA (herefter »Tubacex«) er et privat selskab med hjemsted i Llodio (Álava), som fremstiller sømløse stålrør. Det har et datterselskab i Amurrio (Álava) ved navn Acería de Álava, der fremstiller stål.

3 Tubacex havde i en årrække haft alvorlige finansielle problemer og erklærede sig i juni 1992 i henhold til den spanske lov om betalingsstandsning (ley de suspensión de pagos) for midlertidigt insolvent og standsede sine betalinger. I oktober 1993 blev betalingsstandsningen i medfør af en aftale med kreditorerne ophævet.

4 Den 25. februar 1995 besluttede Kommissionen efter en dybtgående foreløbig undersøgelse af de forskellige aspekter af selskabets finansielle omstrukturering og andre spørgsmål i forbindelse hermed at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2, og artikel 6, stk. 4, i Kommissionens beslutning nr. 3855/91/EKSF af 27. november 1991 om fællesskabsregler for støtte til jern- og stålindustrien (EFT L 362, s. 57), bl.a. med hensyn til eventuelle støtteelementer i tilbagebetalingsaftaler med lønmodtagernes garantifond (Fondo de Garantía Salarial, herefter »Fogasa«) og i den finansielle omstrukturering af Tubacex, særlig eventuelle støt-

teelementer i socialsikringshovedkassens deltagelse i ophævelsen af tilbagebetaling af gæld.

## Den gældende nationale ret

*Fogasa*

5 Fogasa er et uafhængigt organ under Arbejds- og Socialministeriet og finansieres af virksomhederne. Dets vigtigste opgave er ifølge artikel 33, stk. 1, i Estatuto de los Trabajadores, den spanske arbejdstagervedtægt, at udbetale »løn til lønmodtagere, der ikke er blevet betalt på grund af insolvens, betalingsstandsning, konkurs eller ved kreditorsamvirken«. Ifølge artikel 33, stk. 4, er Fogasa forpligtet til at indtræde i lønmodtagernes rettigheder og søgsmål for at opnå tilbagebetaling af de forudbetalte beløb.

6 Tilbagebetalingsbetingelserne er nærmere bestemt i det kongelige dekret 505/1985 af 6. marts 1985 om Fogasa's organisation og virke, som supplerer arbejdstagervedtægten. I det kongelige dekrets artikel 32, stk. 1, bestemmes det:

»For at fremme inddrivelse af udestående skyldige beløb, bemyndiges lønmodtagernes garantifond til at indgå aftaler om tilbagebetaling, der nærmere fastlægger form, frister og garantier, idet gennemførelsen af arbejdstagernes krav skal ske under hensyn til virksomhedens fortsatte eksistens og sikringen af de ansatte.

Tilbagebetalinger kan omlægges mod tillæg af renter efter den gældende lovbestemte rentesats.«

*Social sikring*

7 I artikel 20 i den generelle lov om social sikring bestemmes det:

»1. Der kan bevilges en afdragsordning eller en ratemæssig betaling af skyldige socialsikringsbidrag, eller det kan bestemmes, at disse bidrag forhøjes.«

I tilfælde af en sådan henstand tilskrives der i henhold til samme lovs artikel 27 morarenter.

8 Vilkårene for en afdragsordning eller en ratemæssig betaling er fastsat i det kongelige dekret 1517/1991 af 11. oktober 1991 om stadfæstelse af den almindelige vedtægt for inddrivelse af den sociale sikringsordnings midler. Det kongelige dekret, som fastsætter grundlaget for socialsikringshovedkassens virksomhed, bestemmer i artikel 41, der bærer overskriften »Former, betingelser og virkemåder«:

»2. ... afdragsordningen eller den ratemæssige gældsindfrielse til socialsikringskassen sker mod tilskrivning af renter efter den lovbestemte rentesats fra den dato, hvor afdragsordningen eller den ratemæssige gældsindfrielse træder i kraft, indtil betaling sker, i henhold til bestemmelserne i lov 24/1984 af 19. juni 1984.«

## Tilbagebetalingsaftalerne med Fogasa

9 Da betalingsstandsningen blev påbegyndt i juni 1992, henvendte arbejdstagerne i den omhandlede virksomhed sig til Fogasa med anmodning om betaling af deres løntilgodehavender. Tubacex, Acería de Álava og Fogasa indgik efter forhandling den 10. juli 1992 en aftale om, at Fogasa udbetalte arbejdstagernes løntilgodehavender, som foreløbigt var opgjort til et samlet beløb på 444 327 300 ESP. Virksomhederne forpligtede sig til at tilbagebetale dette beløb med tillæg af 211 641 186 ESP i renter. Tilbagebetalingsperioden var på otte år til en simpel rente på 10% pro anno, med forfald i halvårlige rater på 40 998 011 ESP.

10 Efter at arbejdstagerne var blevet betalt, blev der den 8. februar 1993 indgået en revideret tilbagebetalingsaftale, ifølge hvilken gælden blev opgjort til en hovedstol på 376 194 837 ESP og 183 473 133 ESP i rente, der skulle tilbagebetales i seksten halvårlige rater til en rentesats på 9% fra den 1. august 1993. Afdragene, inkl. renter, steg progressivt fra 33 mio. ESP i begyndelsen af tilbagebetalingsperioden til 37 mio. ESP i slutningen, mens rentebeløbet progressivt formindskedes. Ved en efterfølgende revideret aftale af 16. februar 1994 blev hovedstolen fastsat til 372 mio. ESP med tillæg af 154 138 830 ESP i renter, der skulle tilbagebetales med renter til en sats på 9%.

11 Den 10. marts 1994 blev der, som følge af en social plan aftalt med arbejdstagerne, indgået en ny aftale, der omfattede en hovedstol på 465 727 750 ESP og 197 580 900 ESP i rente. Tilbagebetalingsperioden var på otte år til en simpel rente på 9% fra den 30. december 1994. Renten skulle først betales i de sidste tre år, og 71% af afdragene på hovedstolen skulle først påbegyndes den 30. december 1998. Ifølge de spanske myndigheder foreslog virksomheden efter undertegnelsen af denne anden aftale øjeblikkelig betaling af 4 194 839 ESP i henhold til den første aftale og nye garantiaftaler i forbindelse hermed, sikret ved pant i fast ejendom.

12 Den 3. oktober 1994 blev der indgået en ny revideret tilbagebetalingsaftale, i henhold til hvilken det endelige gældsbeløb blev opgjort til en hovedstol på 496 491 521 ESP plus 205 335 378 ESP i rente, der skulle tilbagebetales over otte år fra den 30. december 1994. Renten skulle først betales i de sidste tre år, og 70% af afdragene på hovedstolen skulle først påbegyndes betalt den 30. december 1998.

**Aftalerne med socialsikringshovedkassen om gældsomlægning og opdeling af bidragene**

13 Tubacex havde i forhold til socialsikringskassen en række gældsposter, der blev reguleret ved aftalen om ophævelse af betalingsstandsningen i oktober 1993 (jf. præmis 3 i nærværende dom). Efter denne aftale stoppede virksomhederne på ny betalingen af bidrag til socialsikringen inden for den lovbestemte frist, hvorved der blev oparbejdet en gæld for Tubacex på 1 156 601 560 ESP og for Acería de Álava på 255 325 925 ESP. I henhold til artikel 27 i den generelle lov om social sikring forhøjedes gælden med morarenter på 20% af 253 335 669 ESP og af 49 083 697 ESP, i alt et samlet beløb på 1 409 957 329 ESP for Tubacex' vedkommende og et samlet beløb på 274 409 604 ESP for Acería de Álava.

14 Den 25. marts og 12. april 1994 indgik socialsikringshovedkassen aftaler med selskaberne om tilbagebetaling af deres gældsposter. Ved disse aftaler enedes parterne om en afdragsordning og en ratemæssig tilbagebetaling af gælden efter de nationale regler gengivet i nærværende doms præmis 7 og 8. Ifølge den første af disse aftaler skulle Acería de Álava tilbagebetale hovedstolen på 274 409 604 ESP forhøjet med renter til en sats på 9%. Tilbagebetalingerne skulle ske stigende over en periode på fem år med 51% af beløbet til forfald det femte år. I aftalen med Tubacex fastsattes en afdragsordning af gældsbeløbet på 1 409 957 329 ESP, ligeledes forhøjet med

renter på 9% og på de samme betingelser som for Acería de Álava's vedkommende.

## Den anfægtede beslutning

15 Artikel 1 i den anfægtede beslutning lyder:

»De foranstaltninger, Kongeriget Spanien traf til fordel for Compañía Española de Tubos por Extrusión SA (Tubacex) og Acería de Álava, indeholdt elementer af ulovlig statsstøtte og er uforenelige med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 92 og beslutning nr. 3855/91/EKSF, eftersom den anvendte rentesats var lavere end den gældende markedsrente. Der er tale om følgende foranstaltninger:

1) den kreditaftale, der blev indgået den 10. juli 1992 mellem Fondo de Garantía Salarial (FOGASA), Tubacex og Acería de Álava, om en hovedstol på i alt 444 327 300 ESP, ændret ved aftaler af 8. februar 1993 og 16. februar 1994 (der omfattede en hovedstol på henholdsvis 376 194 872 ESP og 372 000 000 ESP)

2) den kreditaftale, der blev indgået den 10. marts 1994 mellem FOGASA, Tubacex og Acería de Álava, om en hovedstol på i alt 465 727 750 ESP, ændret ved aftale af 3. oktober 1994 om en hovedstol på i alt 469 491 521 ESP

3) den aftale, der blev indgået den 25. marts 1994 mellem socialsikringskassen (Seguridad Social) og Acería de Alava, om omlægning af gæld på 274 409 604 ESP

4) den aftale, der blev indgået den 12. april 1994 mellem socialsikringskassen og Tubacex, om omlægning af gæld på 1 409 957 329 ESP.«

16 Artikel 2 i den anfægtede beslutning lyder:

»Kongeriget Spanien fjerner de støtteelementer i foranstaltningerne, der er indeholdt i de i artikel 1 nævnte foranstaltninger, ved at trække dem tilbage eller anvende den normale markedsrente med virkning fra det tidspunkt, hvor FOGASA oprindelig ydede lånene, og hvor omlægningen af gælden til socialsikringskassen efter betalingsstandsningen blev bevilget, og kræver det beløb tilbagebetalt, der svarer til forskellen mellem denne rentesats og den rentesats, der faktisk blev anvendt frem til datoen for støttens ophør.

Dette beløb tilbagebetales i overensstemmelse med de i spansk lovgivning gældende procedurer og bestemmelser og skal omfatte de påløbne renter. Som rentesats anvendes den normale markedsrente, der er nævnt i foregående stykke, og som beregnes fra den dato, hvor støtten blev ydet, til datoen for den faktiske tilbagebetaling.«

17 Til støtte for sin påstand har Kongeriget Spanien gjort to anbringender gældende, nemlig at der foreligger en tilsidesættelse af traktatens artikel 118 og af artikel 92, stk. 1.

## Tilsidesættelse af traktatens artikel 118

18 Indledningsvis gør Kongeriget Spanien gældende, at de foranstaltninger, som Kommissionen anser for statsstøtte, i virkeligheden er ordninger af arbejdsretlig art, nærmere bestemt vedrørende den sociale sikringsordning, der er et område, der henhører under medlemsstaternes enekompetence, og hvor Kommissionen alene udøver en forslagsstillende og samordnende funktion. Særligt er Fogasa's opgaver begrænset til at udbetale arbejdstagerne de lønninger, som ikke er blevet betalt af virksomheden, hvorved den virker som »løngaranti« og indgår som en integreret del af arbejdsaftalens betingelser. Hvad angår inddrivelsen af virksomhedernes gæld til socialsikringshovedkassen i tilfælde af, at skyldige bidrag ikke er betalt, reguleres spørgsmålet i den generelle lov om social sikring; det drejer sig følgelig om en socialsikringsordning, der regulerer, hvorledes de forpligtelser, som følger af denne lov, skal betales.

19 Ifølge Kommissionen er der derimod tale om, at Fogasa's og socialsikringskassens medvirken ikke har noget egentligt socialt formål. Fogasa's væsentligste opgave er at sikre betaling af lønninger, der ikke er blevet betalt af virksomhederne. I denne henseende er bestemmelserne i vedtægten for arbejdstagerne ikke berørt af den anfægtede beslutning, idet denne ikke på noget tidspunkt har rejst tvivl om betalingerne. For så vidt angår socialsikringshovedkassen så nøjes den med at fordele en række gældsposter alene med det formål at løse virksomhedens finansielle vanskeligheder, idet arbejdstagernes rettigheder er fuldstændig tilgodeset på anden måde, eftersom de har modtaget deres lønninger og på ingen måde er berørt af socialsikringskassens inddækning af risikoen.

20 Det bemærkes, at ifølge traktatens artikel 118, stk. 1, har Kommissionen til opgave med forbehold af traktatens øvrige bestemmelser og i overensstemmelse med traktatens almindelige målsætning »at fremme et snævert samarbejde mellem medlemsstaterne på det sociale område ...«. Efter artikel 118, stk. 2, skal Kommissionen med henblik herpå i nær kontakt med medlemsstaterne foretage undersøgelser, afgive udtalelser og tilrettelægge samråd.

21 Traktatens artikel 118 respekterer således medlemsstaternes kompetence på det sociale område, for så vidt som dette ikke falder ind under områder, som er omfattet af andre regler i traktaten (dom af 9.7.1987, forenede sager 281/85, 283/85, 284/85, 285/85 og 287/85, Tyskland m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 3203, præmis 14).

22 Den omstændighed, at Kommissionen i artikel 1 i den anfægtede beslutning konstaterer, at de foranstaltninger, Kongeriget Spanien traf til fordel for Tubacex og Acería de Álava, indeholdt elementer af ulovlig statsstøtte og er uforenelig med traktatens artikel 92 og beslutning nr. 3855/91, anfægter således ikke medlemsstaternes kompetence på det sociale område, men disse skal dog overholde Fællesskabets konkurrenceregler.

23 Domstolen har i en tidligere sag afgjort, at den omstændighed, at statslige interventioner har et socialt formål, ikke uden videre kan medføre, at de falder uden for begrebet statsstøtte i traktatens artikel 92 (dom af 26.9.1996, sag C-241/94, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 4551, præmis 21).

24 Det første anbringende om, at der foreligger en tilsidesættelse af traktatens artikel 118, kan følgelig ikke tiltrædes.

**Tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 1**

25 Indledningsvis bemærkes, at Kongeriget Spanien under denne sag kun har påberåbt sig en tilsidesættelse af traktatens artikel 92 uden at anfægte gyldigheden af den anfægtede beslutning i relation til beslutning nr. 3855/91.

26 Den omstændighed, at Acería de Álava fremstiller produkter, der er nævnt i bilag I til EKSF-traktaten, og således henhører under denne traktats anvendelsesområde, navnlig fællesskabsreglerne for støtte til jern- og stålindustrien, begrunder ifølge anden betragtning i kapital VI i den anfægtede beslutning anvendelsen af beslutning nr. 3855/91.

27 Ifølge fjerde betragtning i kapitel VI i den anfægtede beslutning falder foranstaltningerne til fordel for Tubacex derimod ind under EF-traktatens artikel 92 og 93, fordi der er tale om aktiviteter, som består i produktion af sømløse rør af rustfrit stål, der ikke er omfattet af EKSF-traktaten.

28 Under disse omstændigheder og henset til, at Kongeriget Spanien med sit andet anbringende kun har anfægtet den anfægtede beslutnings lovlighed i relation til traktatens artikel 92, må dets påstand om annullation af denne beslutning forkastes i det omfang, den bestemmer, at Kongeriget Spaniens foranstaltninger til fordel for Acería de Álava er uforenelige med beslutning nr. 3855/91.

29 For så vidt angår foranstaltningerne til fordel for Tubacex gør Kongeriget Spanien gældende, at disse ikke opfylder betingelserne for at kunne anses for at være statsstøtte i henhold til traktatens artikel 92. De nævnte foranstaltninger udgør nemlig ikke en støtte, der på en særlig måde retter sig mod en bestemt virksomhed eller produktionssektor og hidrører ikke fra statsmidler eller belaster disse med gældsforpligtelser, ligesom de ikke kan antages at indebære en konkurrencehindring.

## Konkurrencehindring

30 Først bør Kongeriget Spaniens kritik af Kommissionen prøves på dette punkt. Kommissionen bebrejdes, at den med urette, i femte, sjette og ellevte betragtning i kapitel V i den anfægtede beslutning har antaget, at den lovbestemte rentesats på 9% i tilbagebetalingsaftalerne med Fogasa og i aftalerne med socialsikringshovedkassen om omlægning og ratemæssig indfrielse af gælden ikke er i overensstemmelse med normale markedsvilkår, idet den gennemsnitlige rentesats, som de private spanske banker anvender på lån med en længere løbetid end tre år, ligger betydeligt over den sats, der er anvendt i aftalerne.

31 I lighed med, hvad Kommissionen selv har anført i fjerde betragtning i kapitel V, henviser Kongeriget Spanien indledningsvis til, at arrangementet mellem Fogasa og Tubacex ikke indeholder elementer af statsstøtte. De foranstaltninger, der blev truffet af Fogasa og socialsikringskassen til fordel for Tubacex kan følgelig ikke anses for et lån, idet disse organer blot sikrer, at de kunne opnå dækning for deres tilgodehavende gennem en omlægning af gælden. De handler følgelig, som enhver anden privat kreditor ville have gjort for at opnå dækning for sine tilgodehavender.

32 Kongeriget Spanien understreger, at den rentesats, som en kreditor anvender ved en omlægning af gældsindfrielsen, aldrig følger de samme kriterier, som de, der anvendes, når en privat bank yder et lån, for så vidt et lån og en omlægning af en gæld har forskellige formål. En kreditor søger således ikke at opnå en ekstraordinær gevinst af det beløb, der skyldes ham, men ønsker blot at opnå fuld dækning for de beløb, han har udlagt, uden at lide økonomisk tab. Når han med henblik

herpå accepterer en omlægning af sit tilgodehavende for at opnå denne tilbagebetaling, kræver han yderligere betaling af en rente, som skal kompensere ham den forventelige værdiforringelse, der følger af omlægningen.

33 En privat bank, der yder et lån, forfølger derimod ikke samme mål. Den rentesats, den kræver af sin kunde, har ikke til formål at undgå, at banken lider tab som følge af en monetær værdiforringelse. Tværtimod udgør renterne det overskud, som alle banker søger at opnå ved at yde lån, idet det netop er ved at skaffe sig pengeindkomst, at en privat bank udleder sine økonomiske ressourcer, og i det omfang udgør gevinst såvel formålet som eksistensberettigelsen, idet banker er organisationer, der arbejder med gevinst for øje.

34 For at kunne fastlægge de sædvanlige markedsbetingelser er det følgelig nødvendigt at sammenligne Fogasa og socialsikringshovedkassens adfærd med den adfærd, som en offentlig eller privat kreditor, der blot søger at opnå dækning for sit tilgodehavende, ville udvise.

35 Kommissionen har først anført, at i det omfang, hvor artikel 33 i arbejdstagervedtægten forpligter Fogasa til at udbetale løn til arbejdstagerne i forbindelse med en betalingsstandsning og til at indtræde i disses rettigheder for så vidt angår dækning for de betalte beløb, er der tale om en almindelig og objektiv forpligtelse, der har hjemmel i Rådets direktiv 80/987/EØF af 20. oktober 1980 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens (EFT L 283, s. 23). Denne intervention udgør ikke en støtte, idet den ikke er forbeholdt en bestemt gruppe virksomheder. Det spørgsmål, der er genstand for tvisten, vedrører imidlertid betingelserne for tilbagebetalingen af den gæld, der er opstået som følge af lønudbetalingerne.

36 Kommissionen har endvidere medgivet, at offentlige virksomheder ikke handler med gevinst for øje, når de yder lån. Da renter imidlertid er en sædvanlig byrde for virksomheden, burde de være betalt af dennes egne økonomiske ressourcer. Under disse forudsætninger bør det undersøges, hvilken betydning det ville have haft, såfremt socialsikringskassen eller Fogasa havde afslået enhver form for omlægning af tilbagebetalingerne, således som de var berettiget til. I så tilfælde havde Tubacex været nødt til at ty til kapitalmarkedet på mindre gunstige vilkår end de, som myndighederne tilbød.

37 Ifølge Kommissionen er det logisk at antage, at der er tale om en støtte i og med, at den i sjette og ellevte betragtning i kapitel V i den anfægtede beslutning har fastslået en forskel i 1994 på 3,51% mellem den lovpligtige rente på 9% og markedsrenten på 12,51%, hvorved en afdragsordning for et tilgodehavende økonomisk set kan sidestilles med indrømmelsen af et lån.

38 Kommissionen har i øvrigt anført, at antagelsen af, at en kreditor ikke altid søger at opnå en økonomisk fordel, når han indgår en aftale om en kredit eller et lån, bygger på en fejlagtig opfattelse af markedsvilkårene. Alle kreditinstitutioner handler på samme måde for at opnå gevinst. For så vidt angår Tubacex, der var en virksomhed i betydelige økonomiske vanskeligheder, ville en kreditor have taget denne risiko i betragtning og krævet en højere rente.

39 Kommissionen har endelig anført, at der i den foreliggende sag ikke er tale om en gammel gæld, som eksisterede på tidspunktet for betalingsstandsningen, og for hvilken det måtte formodes, at en kreditor ville gøre visse indrømmelser, men at der derimod er tale om forhandling og indgåelse af en ny aftale vedrørende gæld opstået efter betalingsstandsningen.

40 Traktatens artikel 92, stk. 1, bestemmer, at statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, er uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

41 Domstolen har i denne forbindelse udtalt, at det med henblik på at vurdere, hvorvidt en statslig foranstaltning skal anses for at være støtte ifølge traktatens artikel 92, må fastlægges, hvorvidt den virksomhed foranstaltningen er rettet til, opnår en økonomisk fordel, som den ikke ville have opnået under sædvanlige markedsbetingelser (dom af 11.7.1996, sag C-39/94, SFEI m.fl., Sml. I, s. 3547, præmis 60).

42 Den har ligeledes udtalt, at rentelettede lån, som offentlige myndigheder har ydet en virksomhed, giver denne en økonomisk fordel, som den ikke ville have opnået under sædvanlige markedsbetingelser (dom af 4.2.1990, sag C-301/87, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 307, præmis 41).

43 I denne sag bemærkes for det første, som det fremgår af tolvte betragtning i kapitel IV i den anfægtede beslutning, at Fogasa ikke yder lån til virksomheder under konkurs eller i vanskeligheder, men opfylder alle lovlige krav fra arbejdstagerne med de penge, den betaler til og som man senere opkræver hos virksomhederne. Ifølge den nationale lovgivning skal dette organ indtræde i arbejdstagernes rettigheder og søgsmål med henblik på at opnå tilbagebetaling af de udlagte beløb. For

at lette tilbagebetalingen af de skyldige beløb kan Fogasa indgå tilbagebetalingsaftaler, idet de indrømmer en afdragsordning eller en ratemæssig tilbagebetaling af gælden.

44 I lighed hermed kan socialsikringshovedkassen indrømme en afdragsordning eller ratemæssig betaling af skyldige bidrag til socialsikringskassen.

45 I fjerde betragtning i kapital V i den anfægtede beslutning har Kommissionen fastslået, at ordningen i denne henseende ikke indeholder elementer af statsstøtte.

46 Det bemærkes videre, at staten ikke har en adfærd som en offentlig investor, hvis indgreb må sammenlignes med fremgangsmåden hos en privat investor, som anbringer sin kapital under hensyn til rentabiliteten på kortere eller længere sigt (jf. dom af 14.9.1994, sag C-42/93, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s. 4175, præmis 14). Såfremt det må antages at være korrekt, hvilket Kommissionen har anerkendt, at de beløb, Fogasa har udlagt til betaling af løn til Tubacex' ansatte, ikke har karakter af en statsstøtte, følger det heraf, at Fogasa ved fastsættelsen af tilbagebetalingsbetingelserne må anses for at have handlet som en offentlig kreditor, som i lighed med en privat kreditor søger at få inddækket de beløb, der skyldes ham, og som med dette formål for øje indgår aftaler med debitor, hvorefter den akkumulerede gæld bliver afdraget i rater eller opdelt med henblik på at lette betalingen.

47 I denne forbindelse må der nødvendigvis, i modsætning til hvad Kommissionen har hævdet, tages hensyn til den omstændighed, at de aftaler, der er nævnt i præmis 9-14 i denne dom, blev indgået som følge af, at der allerede forinden påhvilede

Tubacex en lovmæssig forpligtelse til at betale de lønninger, som Fogasa havde udlagt, samt til at betale skyldige bidrag til socialsikringskassen. De omhandlede aftaler affødte derfor ikke ny gæld for Tubacex i forhold til det offentlige.

48 Den rente, der finder anvendelse på denne form for gæld, skal normalt yde godtgørelse for det tab, som kreditor har lidt, som følge af debitors forsinkelse med at opfylde sin forpligtelse til at indfri sin gæld, dvs. morarenter. Såfremt den morarentesats, der anvendes på gæld til en offentlig kreditor afviger fra den, der anvendes på gæld til en privat kreditor, skal sidstnævnte sats lægges til grund, såfremt den er højere end den førstnævnte.

49 Det følger af det anførte, at den anfægtede beslutning bør annulleres i det omfang, den fastslår, at de foranstaltninger, som Kongeriget Spanien har vedtaget til fordel for Tubacex, er uforenelige med traktatens artikel 92, eftersom den rentesats på 9%, der anvendes på Tubacex' gæld til Fogasa og socialsikringshovedkassen, var lavere end den gældende markedsrente.

## Sagens omkostninger

50 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I henhold til artikel 69, stk. 3, første afsnit, kan Domstolen dog fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter. Kongeriget Spanien og Kommissionen har delvist tabt sagen, og hver part bør derfor pålægges at bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

**1) Kommissionens beslutning 97/21/EKSF, EF af 30. juli 1996 om statsstøtte til Compañía Española de Tubos por Extrusión SA i Llodia, Álava, annulleres i det omfang, den fastslår, at de foranstaltninger, som Kongeriget Spanien traf til fordel for Compañía Española de Tubos por Extrusión SA, er uforenelige med EF-traktatens artikel 92, eftersom den rentesats på 9%, der anvendtes på selskabets gæld til Fondo de Garantía Salarial og socialsikringshovedkassen, var lavere end den gældende markedsrente.**

**2) I øvrigt frifindes Kommissionen.**

**3) Hver part bærer sine egne omkostninger.**

Hirsch Mancini Ragnemalm

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 29. april 1999.

R. Grass P. J. G. Kapteyn

Justitssekretær Formand for Sjette Afdeling